Beslutsunderlag
Datum: 2026-09-21
Diarienummer: 28-2026-0037

Handläggare: Martin Johnsson
Telefon:031-625992
E-post: martin.johnsson@goteborgenergi.se

Hemställan från Göteborg Energi Din El AB om beviljande av garantier och säkerheter för fysisk elhandel

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg Energi Din El AB:

Jag föreslår att styrelsen beslutar att:

1. Hemställa till Göteborg Energi AB:s styrelse att bevilja Göteborg Energi Din El AB rättighet att ställa ut garantier och säkerheter för fysisk elhandel på upp till 40 miljoner Euro. För närvarande ställer Göteborg Energi AB ut en moderbolagsgaranti för Göteborg Energi Din El AB:s fysiska elhandel på 20 miljoner Euro.

2. Frågan är av sådan principiell beskaffenhet eller annars av större vikt att frågan ska hemställas till Göteborgs Stads Kommunfullmäktige för ställningstagande.

Sammanfattning

Göteborg Energi Din El AB har sedan 2022 haft ett avtal med Vattenfall AB, där de agerat som balansansvarig part för Göteborg Energi Din Els fysiska elhandel. Avtalet löper ut den 30 september 2027. Göteborg Energi Din El AB avser därför under hösten 2026 att tillsammans med Göteborg Energi AB:s styrelse fatta beslut om hur balansansvaret ska hanteras för de kommande åren. Göteborg Energi Din El AB avser att utreda olika alternativ för balansansvar för att hitta den mest ändamålsenliga lösningen utifrån elhandelsaffärens strategi och energimarknadens utveckling.

Oavsett på vilket sätt balansansvaret kommer att hanteras framöver, efter det att avtalet med Vattenfall AB löpt ut - med samma partnerföretag, med ett annat partnerföretag eller med egna resurser inom bolaget - kommer garantier och säkerheter att behöva ställas. Vattenfall AB har under innevarande avtalsperioden ställt krav på en moderbolagsgaranti om 20 miljoner Euro. Göteborg Energi Din El AB bedömer att storleken på garantier och säkerheter har ökat sedan 2022. Det beror delvis på elmarknadens förändringar kopplat till övergången från timprissättning till kvartsprissättning, men också på att prisvolatiliteten i marknaden har ökat på grund av osäkerheterna i omvärlden. I syfte att sänka riskerna har Nord Pool och eSett ökat storlekskraven på alla aktörers säkerheter, i syfte att undvika att kostnader för tex enskilda bolags konkurser övervältras på övriga aktörer på handelsplatsen. Göteborg Energi Din El AB bedömer att risken för att en ställd säkerhet ska behöva tas i anspråk är mindre idag än före och under energikrisen 2021–2022.

Göteborg Energi Din El AB vill undvika att i närtid på nytt behöva hemställa om att utöka storleken på garantier och säkerheter och hemställer därför om att få ställa garantier och säkerheter på upp till 40 miljoner Euro för fysisk elhandel. Beloppet anses tillräckligt för de

situationer som kunnat förutses och beräknas. Det innebär också att olika alternativ för hantering av balansansvaret framöver görs tillgängliga för bolaget.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För att kunna bedriva elhandelsverksamhet krävs att Göteborg Energi Din El AB ställer garantier och säkerheter, både kopplat till fysisk elhandel och finansiell elhandel.

Beloppet 40 miljoner Euro är beräknat utifrån att det krävs en bankgaranti om 4 miljoner Euro för att få bedriva handel på Nord Pool, samt att Nord Pool har ett säkringskrav om maximalt 8 miljoner Euro, kopplat till antal helgdagar under handelsperioden. Till detta kommer säkringskrav hos eSett som utifrån olika scenarier beräknats till mellan 3 miljoner Euro (baserat på en mild vintervecka 2025) och 24 miljoner Euro (baserat på extremscenario under energikrisen 2022), för att täcka obalanskostnader. Säkringskraven varierar från dag till annan och endast de belopp som krävs för respektive handelsdag måste finnas tillgängliga på Nord Pools och eSetts konton. Tillsammans innebär kraven på bankgarantier och säkringskrav, vid ett extremscenario, ett totalt finansieringsbehov om cirka 36 miljoner Euro. Göteborg Energi Din El AB vill undvika att i närtid på nytt behöva hemställa om att utöka storleken på garantier och säkerheter och hemställer därför om att få ställa garantier och säkerheter på upp till 40 miljoner Euro för fysisk elhandel. Beloppet anses tillräckligt för de situationer som kunnat förutses och beräknas. Det innebär också att olika alternativ för hantering av balansansvaret framöver görs tillgängliga för bolaget.

Kreditkostnaden för säkerheter varierar över tid, beroende på räntenivå och storlek på ställd säkerhet, men vid en estimerad upplåning i årsmedel på 10 miljoner Euro, till ett räntenetto på 1,126%, blir kreditkostnaden ca 0,1 miljoner Euro per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet samverkas enligt Göteborg Energis gängse principer.

Bilagor

Inga bilagor

Ärendet

Göteborg Energi Din El AB har sedan bolaget startade elhandelsverksamhet hanterat den fysiska elhandeln med tillhörande balansansvar i egen regi. 2022 valde dock Göteborg Energi Din El att outsourca den fysiska elhandeln med tillhörande balansansvar till Vattenfall AB, i syfte att skapa mer förutsägbara kostnader. Avtalet med Vattenfall AB löper ut den 30 september 2027. Vattenfall AB har under avtalsperioden ställt krav på en moderbolagsgaranti om 20 miljoner Euro. Nivån på den moderbolagsgaranti som beviljades år 2022 kommer med dagens krav på garantier och säkerhetskrav inte att vara tillräckligt, oavsett på vilket sätt den fysiska elhandeln med tillhörande balansansvar för bolaget kommer att hanteras framöver. Göteborg Energi Din El AB bedömer att bolaget framöver kommer behöva kunna ställa garantier och säkerheter för fysisk elhandel på upp till 40 miljoner Euro för att kunna fortsätta att bedriva elhandel.

Beskrivning av ärendet

De garantier och säkerheter som Göteborg Energi Din El AB hemställer till Göteborg Stads Kommunfullmäktige ska uppgå till maximalt 40 miljoner Euro. Garantierna och säkerheterna ska användas för att fortsatt kunna bedriva fysisk elhandel. Göteborg Energi Din El AB:s styrelse bedömer att frågan är av sådan principiell beskaffenhet eller annars av större vikt med tanke på garantiernas och säkerheternas storlek och risk, att frågan hemställs till Göteborg Stads Kommunfullmäktige för ställningstagande.

Göteborg Energi Din El AB bedömer att frågan om framtida strategi för om fysisk elhandel ska bedrivas i egen regi eller via partner bör hemställas till Göteborg Energi AB för ställningstagande, men då i separat ärende.

Bakgrund

Allmänt om Göteborg Energi Din El AB

Göteborg Energi Din El AB är ett helägt dotterbolag till Göteborg Energi AB. Elhandeln bedrivs som ett separat bolag skild från koncernens övriga affärer. Göteborg Energi Din El AB:s styrelse består av 4 tjänstemannatillsatta ledamöter och en suppleant. Göteborg Energi Din El har sedan energikrisen 2022 stärk bolagets marginaler och minskat riskerna inom verksamheten, varpå det ekonomiska resultatet i dag väl överstiger ägarens avkastningskrav. Din Els kundstocksvolym uppgår till ca 3 TWh.

Särskilt om fysisk elhandel

Fysisk elhandel innebär köp och sälj av faktisk el. Som en naturlig del i fysisk elhandel uppstår balanskraftskostnader. Balanskraftskostnader är de kostnader som uppstår när en kunds prognos för elförbrukning eller elproduktion inte överensstämmer med faktiskt utfall. För att kunna bedriva elhandel måste elhandelsföretag ta ansvar för de balanskraftskostnader som uppstår. Ansvar för balanskraftskostnader kan hanteras av elhandelsföretag i egen regi eller genom att överlåta risken till annan part som hanterar balanskraftskostnaden mot en riskpremie.

Sedan 2022 har Göteborg Energi Din El AB ett avtal med Vattenfall AB, där Vattenfall AB erbjuder en fast premie för delar av Göteborg Energi Din Els fysiska elhandel. Avtalet tecknades för att minska Göteborg Energi Din El AB:s risker för ogynnsamma ökningar av balanskraftskostnader.

Vattenfall AB har under innevarande avtalsperiod ställt krav på en moderbolagsgaranti om totalt 20 miljoner Euro för fysisk elhandel.

Särskilt om finansiell elhandel

Finansiell elhandel innebär köp och sälj av prissäkringar och omfattar ingen fysisk leverans av el. Finansiell elhandel används för att prissäkra framtida elinköp/försäljning i tex fastprisavtal eller portföljavtal.

Kommunfullmäktige tillstyrkte den 23 januari 2020 att Göteborg Energi AB ställde ut en moderbolagsgaranti om maximalt 100 miljoner Euro till dotterbolaget Göteborg Energi Din El AB för finansiell elhandel på Nasdaq. Denna moderbolagsgaranti flyttades efter beslut i styrelsen i Göteborg Energi AB under våren 2022 över till SEB, då SEB numera är Göteborg Energi Din Els clearinghus för finansiella prissäkringar. Den 4 april 2023 tillstyrkte kommunfullmäktige en hemställan från Göteborg Energi Din El AB om att ställa ut likvida säkerheter avseende finansiell elhandel på upp till 50 miljoner Euro för ingångna prissäkringsavtal, samt att moderbolagsgarantin avseende Din Els finansiella handel skulle sänkas från 100 miljoner Euro till 50 miljoner Euro. Orsaken till beslutet var förändringar i EU:s EMIR-regelverk, där kravet på säkerheter för finansiell handel avseende likviditet ändrade karaktär.

Göteborg Energi Din El AB har i dagsläget möjlighet att ställa ut garantier och säkerheter om totalt 100 miljoner Euro för finansiell elhandel. Behovet av garantier och säkerheter är i dagsläget lägre, men nivåkraven på garantier och säkerheter vid olika tidpunkter beror på vilka volymer som prissäkras och till vilka priser, samt rådande marknadsläge, varpå beloppet om 100 miljoner Euro bedöms som nödvändigt för att Göteborg Energi Din El skall kunna fortsätta att erbjuda fastprisavtal och portföljavtal till befintliga och nya kunder, samt kunna hantera de prissvängningar som en ny energikris skulle kunna åstadkomma

Behov av garantier och säkerheter för framtida fysisk elhandel

Avtalet med Vattenfall AB löper ut den 30 september 2027 och för att Göteborg Energi Din El AB ska ha rådighet att välja den balansansvarslösning som passar bolagets strategi och energimarknadens utveckling bäst, behöver förutsättningarna och ramarna för hanteringen av garantier och säkerhetskrav vara beslutade.

Garantier och säkerhetskrav behöver ställas för att uppfylla legala krav hos Nord Pool och eSett, alternativt för att partnerföretag ska ta balansansvar för Göteborg Energi Din El AB:s fysiska elhandel. Göteborg Energi Din El AB ser att storleken på garantier och säkerheter har ökat sedan 2022. Det beror delvis på elmarknadens förändringar kopplat till övergången från timprissättning till kvartsprissättning, men också på att prisvolatiliteten i marknaden har ökat på grund av osäkerheterna i omvärlden, samt att Nord Pool och eSett ökat storlekskraven på alla aktörers säkerheter, i syfte att undvika att kostnader för tex enskilda bolags konkurser övervältras på övriga aktörer på handelsplatsen. (Nord Pool ägs av Euronext och de nordiska och baltiska transmissionsnätsoperatörerna, och är den börsplats där fysisk el handlas. eSett ägs av de nordiska transmissionsnätsoperatörerna och är det bolag som sköter balansavräkningen efter själva handeln på Nord Pool.). Göteborg Energi Din El AB bedömer att risken för att en ställd säkerhet ska behöva tas i anspråk, är mindre idag än före och under energikrisen 2021–2022.

Beloppet 40 miljoner Euro är beräknat utifrån att det krävs en bankgaranti om 4 miljoner Euro för att få bedriva handel på Nord Pool, samt att Nord Pool har ett säkringskrav om maximalt 8 miljoner Euro, kopplat till antal helgdagar under handelsperioden. Till detta kommer säkringskrav hos eSett som utifrån olika scenarier beräknats till mellan 3 miljoner Euro (baserat på en mild vintervecka 2025) och 24 miljoner Euro (baserat på extremscenario under energikrisen 2022), för att täcka obalanskostnader. Säkringskraven varierar från dag till annan och endast de belopp som krävs för respektive handelsdag måste finnas tillgängliga på Nord Pools och eSetts konton. Tillsammans innebär kraven på bankgarantier och säkringskrav, vid ett extremscenario, ett totalt finansieringsbehov om cirka 36 miljoner Euro. Göteborg Energi Din El

AB vill undvika att i närtid på nytt behöva hemställa om att utöka storleken på garantier och säkerheter och hemställer därför om att få ställa garantier och säkerheter på upp till 40 miljoner Euro för fysisk elhandel. Beloppet anses tillräckligt för de situationer som kunnat förutses och beräknas. Det innebär också att olika alternativ för hantering av balansansvaret framöver görs tillgängliga för bolaget.

Kreditkostnaden för säkerheter varierar över tid beroende på räntenivå och storlek på ställd säkerhet, men vid en estimerad upplåning i årsmedel på 10 miljoner Euro, till ett räntenetto på 1,126%, blir kreditkostnaden ca 0,1 miljoner Euro per år

Givet att kommunfullmäktige tillstyrker hemställan från Göteborg Energi om att utöka garantier och säkerheter för fysisk handel med el så kommer kommunfullmäktige sammanlagt att ha tillstyrkt garantier och säkerheter på 140 miljoner Euro fördelat på 40 miljoner Euro för fysisk elhandel och 100 miljoner Euro för finansiell elhandel.

Framtid - fysisk elhandel

Avtalet med Vattenfall AB löper ut den 30 september 2027 och Göteborg Energi Din El AB avser därför att under hösten 2026 utreda olika alternativ för fysisk elhandel, för att hitta den mest ändamålsenliga lösningen utifrån bolagets strategi och energimarknadens utveckling.

Oavsett på vilket sätt balansansvaret kommer att hanteras efter det att avtalet med Vattenfall AB löpt ut - med samma partnerföretag, ett annat partnerföretag eller med egna resurser inom verksamheten – kommer garantier och säkerheter behöva ställas. Utifrån elmarknadens utveckling och det rådande omvärldsläget på energimarknaden har storleken på garantier och säkerhetskrav ökat sedan 2022. Göteborg Energi Din El AB hemställer därför till Göteborg Energi AB om att få rättighet att ställa garantier och säkerheter på upp till 40 miljoner Euro.

Utav Sveriges 15 största elhandelsföretag har 12 av bolagen fysisk elhandel med balansansvar som förvaltas i egen regi, direkt eller indirekt via eget koncernbolag. Göteborg Energi Din El är det enskilt största bolaget i denna grupp som inte har fysisk elhandel i egen regi.

Sedan avtalet om Fysisk elhandel tecknades med Vattenfall AB har Göteborg Energi Din El AB vidtagit fler åtgärder för att minska riskerna kopplade till balanskraftskostnader. Idag bär drygt 94% av kundstocken sina faktiska balanskraftskostnader. Resterande 6% utgörs av Göteborg Energi Din El AB:s fastpriskunder. Fastpriskunderna åläggs också balanskraftskostnader, inklusive riskpremie för framtida balanskraftsosäkerheter, men dessa kostnader ligger fast under hela avtalsperioden, vilket skapar viss risk för Göteborg Energi Din El AB, men denna risk utvärderas och hanteras löpande enligt bolagets rutiner för riskhantering. Större företagskunder och produktionskunder har sedan 2022 fullt ut burit sina egna uppkomna balanskraftskostnader.

Kundperspektiv

Genom att ge Göteborg Energi Din El AB rättighet att ställa garantier och säkerheter om 40 miljoner Euro, ges utrymme att utvärdera och välja den väg för balansansvar som ger bäst förutsättningar för att utveckla elhandelsverksamheten enligt bolagets strategi. Det är av stor betydelse för att kunna vara ett relevant och konkurrenskraftigt elhandelsbolag för kunderna.

Konsekvens vid beslut

Vid ett beslut om att Göteborg Energi AB beviljar Göteborg Energi Din El AB rättighet att ställa garantier och säkerheter om 40 miljoner Euro, kommer Göteborg Energi Din El AB att fortsätta processen med att utvärdera lämplig lösning för Göteborg Energi Din Els framtida fysiska elhandel.

Konsekvens om ej beslut

Om Göteborg Energi AB:s styrelse fattar beslut om att inte bevilja föreslagna garantier och säkerheter kommer Göteborg Energi Din El AB att ha begränsade möjligheter att bedöma och hantera bolagets fysiska elhandel framöver. Eftersom det nuvarande avtalet om balansansvar med Vattenfall AB löper ut 30 september 2027, kommer den moderbolagsgaranti som för närvarande är utfärdad behöva omprövas. Ett nytt avtal kommer med största sannolikhet kräva högre garantier, också med Vattenfall AB, då säkerhetskraven på energimarknaden har ökat sedan avtalet tecknades. Möjligheten att föra dialog med olika aktörer för framtida balanslösningar försämras också radikalt utan beslut.

Kommunikationsplan

Göteborg Energi Din El AB bedömer att ett beslut i ärendet inte är av sådan karaktär att det behövs en kommunikationsplan.

Göteborg Energis bedömning kopplat till koncernstrategin och säkerhetsperspektivet

Lönsamma affärer

Bolaget bedömer att hemställa framför allt bidrar till koncernens strategiska fokusområde Lönsamma affärer.

Vid ett beslut om att bevilja Göteborg Energi Din El AB rättighet att ställa garantier och säkerheter enligt hemställan, kommer Göteborg Energi Din El AB att påbörja processen med att finna det mest ändamålsenliga alternativet för hantering av fysisk elhandel och balansansvar. Beslut om hanteringen av bolagets framtida balansansvar är en strategiskt viktig fråga, då det påverkar bolagets möjligheter att utveckla affären och erbjuda olika kunderbjudanden. Ett beslut i enlighet med förslaget skulle ge Göteborg Energi Din El goda förutsättningar för att arbeta vidare med att skapa lönsamma affärer inom elhandelsområdet.

Säkerhet, motståndskraft och försörjningstrygghet

Beslutet påverkar Göteborg Energi Din El AB:s möjligheter att agera för att finna det mest ändamålsenliga alternativet för hantering av balansansvar framöver. Olika alternativa balansansvarslösningar bidrar i olika utsträckning till elhandelsverksamhetens motståndskraft och förmåga att bidra till kundernas försörjningstrygghet.

Göteborg som ovan

Malin Flysjö